

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ
В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

23 червня 2023 року

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 342.7:341.3:364(477)
З-38

Оргкомітет конференції:

Голова:

Швець Д.В., ректор державного університету, доктор юридичних наук, доцент,
Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

Корнієнко М.В., проректор державного університету, доктор юридичних наук,
професор

Члени оргкомітету:

Пишна А.Г., завідувач кафедри адміністративної діяльності поліції, кандидат
юридичних наук, доцент;

Тетерятник Г.К., завідувач кафедри кримінального процесу, доктор
юридичних наук, професор;

Конопельський В.Я., завідувач кафедри кримінального права та криминології,
доктор юридичних наук, професор;

Горошко В.В., завідувач кафедри криміналістики та психології, кандидат
юридичних наук, доцент;

Ковальова О.В., професор кафедри адміністративної діяльності поліції,
кандидат юридичних наук, доцент;

Домброван Н.В., начальник відділу організації наукової роботи,
кандидат юридичних наук.

Статті друкуються в авторському варіанті.

Оргкомітет дозволив собі лише скорочення
статей, які суттєво перевищували пропоновані обсяги.

Захист прав дитини в умовах військової агресії : матеріали Міжнародної
З-38 науково-практичної конференції (м. Одеса, 23 червня 2022 р.). – Одеса :
Видавництво «Юридика», 2023. – 316 с.

ISBN 978-617-8263-53-9

САЙТ КОНФЕРЕНЦІЇ

УДК 342.7:341.3:364(477)

ISBN 978-617-8263-53-9

© ОДУВС, 2023

**ВЗАЄМОДІЯ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ
У ПРОФІЛАКТИЦІ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД ДІТЕЙ**

Крецу Д. С.

студентка 1 курсу

Інституту права та безпеки

Одеського державного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Берендєєва А. І.

професор кафедри адміністративної діяльності поліції

Одеського державного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук, доцент

Правопорушення, вчинені дітьми, є соціальною проблемою будь-якої країни. Діяльність Національної поліції спрямована не лише на безпосередню боротьбу із правопорушеннями неповнолітніх, а й на їх профілактику. Тому усунення причини та умов, які спонукають дитину до вчинення правопорушення є актуальною проблемою, вирішення якої передбачає взаємодію усіх структур, діяльність яких пов'язана із профілактикою даного виду правопорушень.

На сьогоднішній день соціально-економічні умови, умови виховання в сім'ї, негативний вплив навколишнього середовища тісно пов'язані з причинами протиправної поведінки неповнолітніх, що має свою специфіку і пов'язана з особливостями їх вікового, фізичного та психічного розвитку, незавершеністю морального становлення, правовою незрілістю і т. д. [1, с. 80–81]. До причин, які традиційно існують у суспільстві, останнім часом додалися причини, пов'язані з веденням війни в Україні.

Зазвичай особливості стосунків у родині мають сильний вплив на поведінку дітей. Негативний вплив сім'ї обумовлюється: сімейним неблагополуччям; фізичним насильством та психічним приниженням; сексуальним насильством (згвалтування з боку члена сім'ї або примусове зайняття проституцією); недбалим ставленням батьків до природних потреб дітей (харчування, одяг, житло, навчання, відпочинок, лікування). Все це проявами домашнього насильства, яке є, нажаль, доволі розповсюдженим явищем.

Основними детермінантами, що провокують вчинення неповнолітніми злочинів проти життя та здоров'я особи, є соціально-економічна нестабільність в суспільстві, послаблення напрямків соціального впливу, ослаблення виховної функції школи, наявність неповної або багатодітної сім'ї, тенденції у сфері алкоголізації, наркотизації населення, негативний вплив ЗМ, що пропагують культ насильства, зловживання алкоголем. До не менш важливих чинників, які сприяють зростанню підліткової і дитячої злочинності, відносять скорочення кількості закладів дозвілля, закриття дитячих таборів, спортивних і позашкільних установ [2, с. 17]. Безпритульність і бездоглядність дітей часто змушують їх вчиняти дрібні правопорушення, оскільки таким чином вони намагаються привернути увагу або помститися зовнішньому світу. Також якщо адміністрація школи не забезпечує адекватних контрольних-виховних заходів, ризик злочинності серед дітей значно зростає.

За словами Парханова Г. Р., ювенальна превенція спрямована на визначення впливу та усунення факторів, що спонукають неповнолітніх осіб до вчинення правопорушень, а також спрямована на позитивний вплив на поведінку окремих дітей в Україні в межах регіону, родини, підприємства, установ чи організацій, незалежно від місця проживання. Ювенальна превенція також спрямована на забезпечення своїх прав і свобод дітей [1, с. 81].

Саме ювенальна превенція повинна вживати певних заходів, які би сприяли зменшенню ризику вчення дітьми правопорушень. З метою профілактики вчинення дітьми адміністративних і кримінальних

правопорушень підрозділи ювенальної превенції Національної поліції самостійно або у взаємодії із суб'єктами публічної адміністрації мають здійснювати такі заходи загальної профілактики: виявляти причини й умови, що призводять до вчинення адміністративних і кримінальних правопорушень дітьми, вживати організаційні та практичні заходи для їх усунення; проводити зустрічі із адміністрацією навчальних закладів і представниками батьківських комітетів; проводити у навчальних закладах лекції та практичні заняття, спрямовані на формування в дітей правосвідомої поведінки, навичок до здорового способу життя [1, с. 82].

З метою більш ефективної роботи важливим є залучати до спільної діяльності також й інші суб'єктів профілактики правопорушень серед дітей, зокрема, різні соціальні служби. Взаємодія підрозділів ювенальної превенції Національної поліції України з центрами соціальних служб у сфері попередження

адміністративних правопорушень є важливою умовою їх функціонування. Щоб забезпечити ефективну профілактичну діяльність суб'єкти, що займаються профілактикою злочинів, використовують різні методи та форми співпраці [3, с. 186].

Залежно від настання чи ненастання правових наслідків форми взаємодії підрозділів Національної поліції України та центрів соціальних служб у профілактиці правопорушень доцільно поділяти на правові та організаційні (неправові). До правових належать видання спільних нормативно-правових актів, надання одним суб'єктом іншому інформації, що спонукає до прийняття останнім юридично значущого рішення та укладення адміністративних договорів. До організаційних форм взаємодії підрозділів Національної поліції України та центрів соціальних служб належить віднести: а) узгоджене планування профілактичних заходів; б) реалізацію узгоджених профілактичних заходів; в) обмін інформацією, що має профілактичне значення та не схиляє до здійснення юридично значущих дій [4, с. 167–168].

Таким чином, можна стверджувати, що взаємодія ювенальної превенції Національної поліції та соціальних служб у профілактиці правопорушень серед дітей сприяють обміну інформацією щодо вдосконалення форм взаємодії із дітьми, більш повно забезпечують права і свободи неповнолітніх. Також профілактика правопорушень серед дітей через різні інституції дозволяє більшу увагу приділяти більш «важким», які раніше вчиняли правопорушення.

Література:

1. Парханов Г. Р. Превентивна діяльність поліції у сфері ювенальної превенції. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія

«Юридичні науки». 2018. Т. 3. № 2. С. 80–84. URL: <https://lj.journal.kspu.edu/index.php/lj/article/view/225/210>.

2. Бібік І. С., Бабенко А. М. Негативний вплив сім'ї як детермінанта вчинення неповнолітніми злочинів проти життя та здоров'я особи у регіонах України. Південноукраїнський правничий часопис. 2016. № 1. С. 14–17. URL: <http://www.sulj.oduvs.od.ua/archive/2016/1/6.pdf>.

3. Мороз О. Б., Ковальчук О. В., Хатнюк Ю. А. Довідник ювенального поліцейського. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4515/1/Довідник%20ювенального%20поліцейського.pdf>

4. Назар Т. Я. Адміністративно-правове забезпечення взаємодії підрозділів національної поліції України та центрів соціальних служб у профілактиці правопорушень : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2021. 196 с. Бібліогр. : с. 169–194 (276 назв). URL: <http://dspace.lvduvs.edu.ua/handle/1234567890/4066>.

ВЗАЄМОДІЯ ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ СЛУЖБ У ПРОФІЛАКТИЦІ ПРАВОПОРУШЕНЬ СЕРЕД ДІТЕЙ	
<i>Крецу Д. С., Берендєєва А. І.</i>	147
ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КАБІНЕТУ ЮВЕНАЛЬНОГО ПОЛІЦЕЙСЬКОГО	
<i>Кривошеєва К. Р., Берендєєва А. І.</i>	150
ДІТИ В УМОВАХ ВІЙНИ: РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАВ ТА ЗАХИСТІ ДІТЕЙ	
<i>Крижановська О. В.</i>	153
ПОРУШЕННЯ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Крижна В. В.</i>	157
ОСОБЛИВОСТІ УСИНОВЛЕННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	
<i>Крикун В. В.</i>	160
ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ДИНАМІКИ КОНФЛІКТІВ У СУЧАСНОМУ СВІТІ	
<i>Кулешов А. С., Пасько О. М.</i>	164
ВПЛИВ МІГРАЦІЇ НА ПРАВА ДІТЕЙ В УКРАЇНІ	
<i>Кульчицький М. А.</i>	167
УЧАСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПРИ ПОВЕРНЕННІ ДІТЕЙ ТА ОСІБ ЗА МІСЦЕМ ЇХ ПОСТІЙНОГО ПЕРЕБУВАННЯ (ПРОЖИВАННЯ) В УКРАЇНУ	
<i>Лавренко А. І.</i>	170
ПОРУШЕННЯ ПРАВ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ ШЛЯХОМ ДЕПОРТАЦІЇ З ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ	
<i>Лелека А. М., Собко Г. М.</i>	174
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Любчик В. Б., Андрушков І. А.</i>	178
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ ДИТИНИ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Любчик В. Б., Гуральська Р. В.</i>	181
ЗАХИСТ ПРАВ ДИТИНИ ПІД ЧАС ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Мамедов А. Е., Чекмарьова І. М.</i>	184
ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ВІДНОВНОГО ПРАВОСУДДЯ ДЛЯ НЕПОВНОЛІТНИХ, ЯКІ Є ПІДОЗРЮВАНИМИ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАН	
<i>Марченко О. А.</i>	187
ДЕЯКІ ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ОПИТУВАННЯ ДІТЕЙ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОЇ АГРЕСІЇ	
<i>Матієнко Т. В., Батуріна Ю.</i>	191